

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ PROJEKTŲ TEIKIMO

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija teikia po Tarpinstitucinio pasitarimo, vykusio 2023 m. rugpjūčio 29 d., patikslintus projektus:

1) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Viešojo valdymo agentūros organizacinės formos pakeitimo, Viešojo valdymo agentūros nuostatų ir administracijos struktūros patvirtinimo“ projektą;

2) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 20 d. nutarimo Nr. 1517 „Dėl įstaigų prie ministerijų“ pakeitimo“ projektą.

Projektai parengti įgyvendinant Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. spalio 5 d. posėdžio Nr. 54 protokolu, parengti ir pateikti Vyriausybei teisės aktų projektus dėl Viešojo valdymo agentūros (toliau – Agentūra, Viešojo valdymo agentūra) statuso ir pavaldumo, priėmus Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII 1316 pakeitimo įstatymą.

Nutarimų projektų tikslas:

1) nuo 2023 m. spalio 1 d. pakeisti Viešojo valdymo agentūros organizacinę formą – iš įstaigos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos į Vyriausybės įstaigą;

2) nuo 2024 m. sausio 1 d. suteikti Viešojo valdymo agentūrai įgaliojimus atlikti Vyriausybės įgaliotos įstaigos funkcijas, atsižvelgiant į nuo 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojančio naujos redakcijos Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 (įstatymo Nr. XIV-1985 redakcija) (toliau – Įstatymas) nuostatas.

Agentūrai suteikus Vyriausybės įstaigos statusą, būtų išlaikytas Agentūros funkcinis nepriklausomumas ir užtikrinta, kad administracinių sprendimų priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai būtų nešališki. Šis strateginis sprendimas eliminuotų bet kokią interesų konflikto galimybę Agentūrai deleguotose srityse. Taip pat pagerėtų politikos formavimas valstybės tarnybos srityje, kadangi dažnai valstybės tarnybos klausimai yra horizontalūs ir susiję su

kitų ministerijų kompetencijomis, taip pat politikos įgyvendinimas viešojo administravimo ir viešųjų įstaigų srityse – Viešojo valdymo agentūra užtikrintų Vidaus reikalų ministerijos visapusišką informacinį aprūpinimą minėtose valdymo srityse (Agentūra rinkis ir sistemins informaciją apie viešojo sektoriaus pokyčius, atliks biudžetinių ir viešųjų įstaigų, kuriose dalyvauja valstybė ar savivaldybės, valdysenos, šalyje teikiamų administracinių ir viešųjų paslaugų kokybės, prieinamumo ir pasiekiamumo, taip pat kokybės vadybos, projekcinio ir procesinio valdymo metodų taikymo viešajame sektoriuje stebėseną ir pan.), taip pat Agentūra vykdytų gerosios praktikos sklaidą ir metodinės pagalbos teikimą.

Pakeitus Agentūros organizacinę formą (iš įstaigos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos į Vyriausybės įstaigą), bus pakeista ir Agentūros savininko teisės ir pareigos įgyvendinanti institucija – iš Vidaus reikalų ministerijos į Vyriausybę. Priėmus siūlomą sprendimą, Vyriausybė, kaip Agentūros savininko teisės ir pareigos įgyvendinanti institucija, įgis papildomas teisės ir pareigos Agentūros atžvilgiu: koordinuos Agentūros veiklą (Vyriausybės įstatymo 22 straipsnio 3 punktas); tvirtins Agentūros administracijos struktūrą ir nuostatus (Vyriausybės įstatymo 22 straipsnio 9 punktas); priims į pareigas ir atleis iš jų Agentūros vadovą, vidaus reikalų ministro teikimu jį skatins, skirs tarnybinės nuobaudas (Vyriausybės įstatymo 22 straipsnio 14 punktas); reikalaus Agentūros vadovo atsiskaityti už savo veiklą (Vyriausybės įstatymo 29 straipsnio 9 dalis); pripažins netekusiais galios Agentūros vadovo priimtus teisės aktus, jeigu jie prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai, Lietuvos Respublikos tarptautinėms sutartims, įstatymams ir kitiems Lietuvos Respublikos Seimo priimtiems teisės aktams, Lietuvos Respublikos Prezidento dekretams, Vyriausybės nutarimams ar Ministro Pirmininko potvarkiams (Vyriausybės įstatymo 34 straipsnis).

Papildomai atkreipiame dėmesį, kad šiuo metu Agentūros nematerialiojo, trumpalaikio ir ilgalaikio materialiojo turto buhalterinę apskaitą centralizuotai vykdo Turto valdymo ir ūkio departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pagal Turto valdymo ir ūkio departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2002 m. rugsėjo 2 d. įsakymu Nr. 416 „Dėl Turto valdymo ir ūkio departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos nuostatų patvirtinimo“. Be to, Turto valdymo ir ūkio departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos organizuoja Agentūros aprūpinimą ilgalaikiu ir trumpalaikiu turtu, jį administruoja, tvarko su juo susijusių Agentūros reikmėms skirtų lėšų buhalterinę apskaitą. Be to, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos teikia Agentūrai kompiuterinių darbo vietų priežiūros paslaugą (skiriant tam reikiamus informacinių išteklių infrastruktūros resursus, programinės įrangos licencijas), elektroninio pašto paslaugas, programinės įrangos Microsoft Office 365 paslaugas, vidaus administravimo tikslams skirtų informacinių išteklių, kurie įdiegti ir veikia Informatikos ir ryšių departamente prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos informacinių išteklių infrastruktūroje, priežiūros ir palaikymo paslaugas bei konsultuoja techniniais klausimais, vykdam centralizuotas valstybės tarnautojų atrankas. Atsižvelgus į išdėstytą ir siekiant užtikrinti sklandžią Agentūros veiklą, Vyriausybės nutarimo „Dėl Viešojo valdymo agentūros organizacinės formos pakeitimo, Viešojo valdymo agentūros nuostatų ir administracijos struktūros patvirtinimo“ projektas papildytas nuostatomis, susijusiomis su vidaus administravimo funkcijų teikimu iki 2024 m. sausio 1 d. Pažymėtina, kad iki nurodyto termino turi būti įvertinti ir priimti atitinkami sprendimai dėl Agentūros finansų apskaitos, materialinio aprūpinimo bei kitų išvardintų vidaus administravimo funkcijų vykdymo.

Vyriausybės įstatymo 22 straipsnio 9 punktu nustatyta, kad Vyriausybė tvirtina Vyriausybės įstaigų administracijos struktūrą arba paveda ją tvirtinti Vyriausybės įstaigos arba kitos Vyriausybės įsteigtos biudžetinės įstaigos vadovui, jei kiti įstatymai nenustato kitos jos tvirtinimo tvarkos. Šiuo

metu Agentūros administracijos struktūra patvirtinta Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2018 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1V-982 „Dėl Valstybės tarnybos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos administracijos struktūros patvirtinimo“¹. Agentūros administracijos struktūrą šiuo metu sudaro: direktorius, direktoriaus pavaduotojas, vyriausiasis patarėjas ir 5 skyriai: Administravimo skyrius, Atrankų skyrius, Tarnybos sąlygų skyrius, Vadovų atrankos ir planavimo skyrius ir Pažangios valdysenos skyrius. Atsižvelgus į Vyriausybės kanceliarijos Viešojo valdymo grupės 2023 m. rugpjūčio 21 d. išvadą Nr. NV-2105² ir Tarpinstitucinio pasitarimo metu, vykusio 2023 m. rugpjūčio 22 d. pateiktą siūlymą atsisakyti nuostatos, kad Agentūros administracijos struktūrą tvirtina direktorius, todėl konstatuotina, kad Įsigaliojus Nutarimų projektams (nuo 2023 m. spalio 1 d.) Agentūros administracijos struktūrą tvirtins Vyriausybė, kaip Agentūros savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija. Atsižvelgus į išdėstytą, kartu su Vyriausybės nutarimo „Dėl Viešojo valdymo agentūros organizacinės formos pakeitimo, Viešojo valdymo agentūros nuostatų ir administracijos struktūros patvirtinimo“ projektu teikiamas Agentūros administracijos struktūros projektas, kuriame keičiamas aktualią Agentūros administracijos struktūrą tvirtinantis asmuo.

Atsižvelgiant į nuo 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojančio naujos redakcijos Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 (įstatymo Nr. XIV-1985 redakcija) (toliau – Įstatymas) nuostatas, Agentūros struktūra nuo 2024 m. sausio 1 d. išdėstoma nauja redakcija.

Atkreiptinas dėmesys, kad Agentūros statuso keitimas yra susijęs su Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano 9.1.1 veiksmu „priimti Vyriausybės sprendimą dėl viešojo sektoriaus institucinės sąrangos (institucijų tinklo) ir viešojo valdymo procesų tobulinimo, įskaitant administracinės gebos stiprinimą per viešąją politiką įgyvendinančias agentūras, ir viešojo valdymo funkcijų peržiūros plano patvirtinimo“. Agentūros pavaldumo lygmens pakeitimas į Vyriausybės įstaigą atitiktų pažangių užsienio valstybių (pvz., Estija, Latvija, Airija ir kt.) praktiką.

Atsižvelgiant į keičiamą Agentūros organizacinę formą, Agentūra taps valstybės biudžeto asignavimų valdytoja, todėl turės būti perskirstomi asignavimai tarp Vidaus reikalų ministerijos ir Agentūros. Agentūros 2023 metams patvirtintas biudžetas sudaro 1 753 tūkst. Eur (iš jų 1 526 tūkst. Eur yra darbo užmokesčiui). Pagal Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nurodytus maksimalius asignavimų limitus, 2024 metais planuojamas biudžetas – 1 853 tūkst. Eur (iš jų 1 526 tūkst. Eur yra darbo užmokesčiui), 2025 metais – 1 731 tūkst. Eur (iš jų 1 526 tūkst. Eur – darbo užmokesčiui), 2026 metais – 1 731 tūkst. Eur (iš jų 1 526 tūkst. Eur – darbo užmokesčiui).

Pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 14¹ straipsnio 1 ir 3 dalių nuostatas, Strateginio valdymo įstatyme nustatytų valstybės veiklos sričių ir joms priskirtų įstaigų, kurių vadovai yra valstybės biudžeto asignavimų valdytojai, asignavimai tvirtinami atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme. Kai asignavimų valdytojas yra ministras arba jo įgaliotas asmuo, jo vadovaujamai įstaigai tvirtinami asignavimai gali būti priskiriami kelioms valstybės veiklos sritims pagal ministrui pavestas valdymo sritis. Valstybės veiklos sritims priskirtas įstaigas, kurių vadovai yra valstybės biudžeto asignavimų valdytojai, nustato Vyriausybė. Atsižvelgiant į tai, kartu su teikiamų projektų paketu buvo parengtas ir su suinteresuotomis institucijomis suderintas Strateginio valdymo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 292, 12 priedo „Valstybės veiklos sritims priskiriamų įstaigų, kurių vadovai yra valstybės biudžeto asignavimų valdytojai, sąrašas“ patikslinimas, įtraukiant Agentūrą į atitinkamą valstybės veiklos sritį bei

¹ Interneto nuoroda: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/c16106906a5111edbc04912defe897d1>

² Interneto nuoroda: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/7c223144402411eeb4b9a076396dcf81?jfwid=-o3s5qyiiif>

minėtos metodikos 15 priedo „Valstybės institucijų ir įstaigų, rengiančių valdymo programas, sąrašas“ patikslinimas dėl Agentūros į sąrašą įtraukimo. Tačiau Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė 2023 m. rugpjūčio 18 d. išvadoje Nr. NV-2086³ informavo, kad Vyriausybės kanceliarija jau yra parengusi ir pateikusi išvadoms gauti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimo Nr. 292 „Dėl Strateginio valdymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (TAIS Nr. 23-11294)⁴, todėl, siekiant teisėkūros ekonomiško, Strateginio valdymo metodikos priedų pakeitimai šiuo projektu neteikiami, o bus inkorporuoti į Vyriausybės kanceliarijos parengtą šios metodikos pakeitimo projektą.

Vyriausybės įstatymo 29¹ straipsnio 1 dalis numato, kad Vyriausybės įstaiga steigama dalyvauti formuojant politiką ministrui pavestose valdymo srityse ir ją įgyvendinti. Atsižvelgiant į Vyriausybės įstatymo 22 straipsnio 8 punkto nuostatas, teisinio statuso ir organizacinių formų viešojo sektoriaus įstaigoms nustatymas yra Vyriausybės prerogatyva, kurią lemia konkrečiu visuomenės gyvenimo ir valstybės raidos laikotarpiu vykdomos politikos turinys. 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojančio naujos redakcijos Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 36 straipsnio, nustatančio valstybės tarnybos politiką formuojančias ir įgyvendinančias institucijas, 2 dalies 8 punktas numato, kad Vyriausybės įgaliota įstaiga dalyvauja kuriant žmoniškųjų išteklių valdymo standartus valstybės tarnyboje ir teikia pasiūlymus Vidaus reikalų ministerijai žmoniškųjų išteklių valdymo valstybės tarnyboje tobulinimo klausimais. Šios funkcijos priskirtinos dalyvavimui Vidaus reikalų ministerijai formuojant valstybės tarnybos politiką. Pasaulio banko ekspertai pažymi⁵, kad politikos formavimo ir jos įgyvendinimo funkcijų atskyrimas nerekomenduojamas tais atvejais, kai politikos nuostatos nėra aiškiai apibrėžtos, dažnai keičiasi, o formuojant politiką aktualu analizuoti kasdieninę įgyvendinimo patirtį. Siekis Agentūrai tapti modernia ir šiuolaikiškais vertybėmis grįsta horizontalia įstaiga, padėti viešojo administravimo institucijoms ir įstaigoms priimti ir tinkamai adaptuoti atitinkamus sisteminio pobūdžio sprendimus galimas tik pavedus Agentūrai ne tik įgyvendinti atitinkamas funkcijas, bet ir suteikiant dalyvavimo politikos formavime funkcijas.

Pagal 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojančio Įstatymo 36 straipsnio 2 dalies nuostatas, Vyriausybės įgaliotai įstaigai (šiuo atveju – Agentūrai) pavedamos funkcijos, susijusios ne tik su vidaus reikalų ministrui pavesta valstybės tarnybos sritimi, bet ir su socialinės apsaugos ir darbo ministrui pavesta darbo santykių ir darbo apmokėjimo sritimi (pavyzdžiui, Įstatymo 36 straipsnio 2 dalies 8 punkte nustatyta funkcija – teikia pasiūlymus valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms žmoniškųjų išteklių valdymo valstybės tarnyboje tobulinimo klausimais). Atsižvelgiant į tai, priskirti Agentūros pavaldumą vienai ministerijai, kurios tik dalis kompetencijos susijusi su Agentūros veikla, būtų neproporcinga kitų susijusių ministerijų atžvilgiu. Įvertinus Agentūros atliekamų funkcijų, susijusių su dalyvavimu formuojant valstybės tarnybos politiką, apimtį, pažymėtina, kad objektyviai būtina užtikrinti Agentūros funkcinį nepriklausomumą dėl pavedamos ypatingai svarbios srities – įstaigos vadovų paieškos, atrankos ir karjeros valdymo, kuriai vykdyti reikalingi aukšti skaidrumo standartai, nepriklausomumas ir bet kokios išorinės įtakos tikimybės eliminavimas. Naujojo aukštesniųjų vadovų korpuso formavimo ir valdymo tikslas yra pritraukti kompetentingiausius vadovus į valstybės tarnybą, kas įgyvendina Aštuonioliktosios Lietuvos

³ Interneto nuoroda: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/fecee7f33dbd11eeb4b9a076396dcf81?jfwid=1btfdhphi6>

⁴ Interneto nuoroda: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/30aeca11376511eeb4b9a076396dcf81?positionInSearchResults=0&searchModelUID=2cb5c30e-6afe-4127-b841-2e8553b52103>

⁵ Pasaulio banko ataskaita. *Determining the Structure and Functions of Government: Program and Functional Reviews*, 2004, p. 23–24.

Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72, projekto „Stiprūs ir atsakingi vadovai – valstybės tarnybos veidas“ nuostatas.

Be to, Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane, patvirtintame Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, numatytos priemonės, susijusios su viso viešojo sektoriaus žmoniškųjų išteklių valdymo ar atskirų valdymo priemonių, pavyzdžiui, viešojo sektoriaus specialistų mobilumas, vienodinimu, kas būtų priskirta Viešojo valdymo agentūros kompetencijai, tačiau nepatektų į valstybės tarnybos politikos sritį.

Nutarimų projektai suderinti su Vyriausybės kanceliarija, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija.

Atsižvelgus į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2023 m. rugpjūčio 18 d. išvadoje Nr. NV-2086⁶ pateiktą siūlymą, siekiant teisėkūros ekonomiškumo, patikslintas Vyriausybės 2010 m. spalio 20 d. nutarimo Nr. 1517 „Dėl įstaigų prie ministerijų“ pakeitimo“ projektas, įtraukiant ir šio nutarimo 1.10.4 papunkčio pakeitimą – vietoj pasikeitusio Kalėjimų departamento prie Teisingumo ministerijos pavadinimo įrašant Lietuvos kalėjimų tarnybą bei nustatant išimtį dėl šios nuostatos įsigaliojimo. Šis patikslinimas papildomai darbo tvarka suderintas su Teisingumo ministerijos atstovais.

Nutarimų projektais nėra perkeliama ir (ar) įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai.

Nutarimų projektai teisės aktų nustatyta tvarka skelbiami Lietuvos Respublikos Seimo Teisės aktų informacinėje sistemoje, kurioje visi suinteresuoti asmenys galėjo teikti pastabas ir pasiūlymus. Kitų konsultavimosi su visuomene būdų nenumatoma.

Nutarimų projektai nenotifikuotini Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus.

Nutarimų projektuose nepateikiama naujų sąvokų ir jas įvardijančių terminų, todėl jie nevertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Priėmus nutarimus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Biudžetinių įstaigų įstatymo 4 straipsnio 8 dalimi nustatyta, kad sprendimas dėl biudžetinės įstaigos savininko teisių ir pareigų perdavimo turi būti priimtas ne vėliau kaip likus 4 mėnesiams iki finansinių metų pabaigos. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pažymėtina, kad Nutarimų projektai turi būti priimti iki 2023 m. rugpjūčio 31 d.

Nutarimų projektus parengė Vidaus reikalų ministerijos Administravimo departamento Teisės taikymo skyriaus patarėja Ana Rynkun (tel. (8 5) 271 8423, el. p. ana.rynkun@vrm.lt).

PRIDEDAMA. Nutarimų projektai ir susiję dokumentai, 13 lapų.

Vidaus reikalų ministrė

Agnė Bilotaitė

⁶ Interneto nuoroda: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/fecee7f33dbd11eeb4b9a076396dcf81?jfwid=1btfdhphi6>

Ana Rynkun, tel. (8 5) 271 8423, el. p. ana.rynkun@vrm.lt